

ATIK YÖNETİM PROSEDÜRÜ

DOKÜMAN KODU	YAYIN TARİHİ	REVİZYON NO	REVİZYON TARİHİ	SAYFA /NO
AY.PR.01	01.01.2024	0	-	Sayfa:1/6

1. AMAÇ: Tıp Merkezinde üretilen tüm atık çeşitlerinin miktarının, ayrıştırılmasının temizlenmesinin, depolanmasının tanımlanmasıdır.

2. KAPSAM: Tıp Merkezinin tüm birimleri ve çalışanları

3. KISALTMALAR

4. TANIMLAR

Evsel Atık: Sağlıklı insanların bulunduğu bölümlerde, idari birimlerde, ambar, atölye gibi yerlerden toplanan atıklar.

Tıbbi Atık: Hasta ile temas etmiş enjektör, gazlı bez, sonda, katater, dren, eldiven, serum seti, flaster, kan torbaları, laboratuvar tüpleri, tek kullanımlık cerrahi malzemeler v.b. gibi

Delici Kesici Atık: İğne, enjektör iğnesi, bistüri, lam, lamel, cam parçaları, pastor pipeti, lanset v.b. gibi maddeler.

Patolojik Atık: Cerrahi girişim, otopsi veya anatomi çalışması sonucu ortaya çıkardıkları, organları, vücut parçalarını, insan fetüsünü ve hayvan cesetleri.

Tehlikeli Atıklar: Fiziksel veya kimyasal özelliklerinden dolayı ya da nedenlerle özelleştirme tabii tutulan atıklar.

Atık Taşıma Arabası: Üzerinde uluslararası tıbbi atık amblemi bulunan çevre bakanlığı atık yönetmeliğine uygun biçimde yapılmış tıbbi atık taşımaya yarayan araçlar.

Tıbbi Atık Personeli: Çevre Bakanlığı atık yönetmeliğine uygun kıyafet giyen ve ekipman kullanan bu iş için eğitilmiş personel.

Geçici Atık Deposu: Çevre bakanlığı atık yönetmeliğine uygun inşa edilmiş evsel ve tıbbi atıkların birbirinden ayrı konulduğu yerler.

5. SORUMLULAR: Üst Yönetim, Tıp merkezi Müdürü ve tüm çalışanlar

6. FAALİYET AKIŞI

Atık Çeşitleri

Tıbbi Atık

Enfekte Atıklar

Hastalık etkeniyle bulaşmış ve bulaşması muhtemel her türlü tıbbi atık grubuna girer. Bunlar; insan doku ve organları, idrar ve dışkı kapları, kan veya , laboratuvar atıkları, kontamine tüm kesiciler, enjektör, bistüri, ampuller vb, sargılar, bandajlar, enfeksiyon hastalıkları bakterisi ve virüs içeren hava filtreleri (kumaş, önlük, eldiven vb.), kapsamaktadır

ATIK YÖNETİM PROSEDÜRÜ

DOKÜMAN KODU	YAYIN TARİHİ	REVİZYON NO	REVİZYON TARİHİ	SAYFA /NO
AY.PR.01	01.01.2024	0	-	Sayfa:2/6

Evsel Nitelikli Atık

Enfekte olmayan atıklardır. İdare binası atıkları, büro atıkları, mutfak atıkları, bahçe atıkları, enfekte olmayan tıbbi atıklar, enfekte olmayan hastaların muayene edildiği birim atıkları bu gruba girer.

Kesici Delici Atıklar

Batma, delme, sıyrık ve yaralanmalara neden olan kesici veya delici cisim atıkları bu gruptadır. Bunlar kullanılmış enjektörler, kelebek set iğneleri, bistüri, iğne içeren diğer kesiciler, lam - lamel, kontamine cam kırıkları vb. dir.

Tehlikeli Atıklar

Fiziksel veya kimyasal özelliklerinden ya da yasal nedenler dolayısıyla özel işleme tabi olacak atıklar bu gruba girer. Bunlar tehlikeli kimyasallar, sitotoksik ve sitostatik ilaçlar, amalgam atıkları, genotoksik ve sitotoksik atıklar, farmasötik atıklar, ağır metal içeren atıklar ve basınçlı kaplar bu gruba girerler. **Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği**'ne göre işlem görürler.

Atıkların Kaynağında Ayrıştırılması

Atıklar aşağıdaki tabloda belirtildiği şekilde üretildiği birimlerde uygun şekilde ayrıştırılırlar.

Atık Torbalarının Sınıflandırılması

KIRMIZI TORBA	Tıbbi atıklar
SİYAH TORBA	Evsel nitelikli atıklar
ATIK KAĞIT KUTUSU	Geri kazanılabilen cam atıklar(serum, ilaç şişeleri vb...)
İĞNE UCU ATIK KUTUSU	İğne ucu, enjektör ucu, lanset, bistüri, enfekte olmuş her türlü kesici ve deliciler

ATIK YÖNETİM PROSEDÜRÜ

DOKÜMAN KODU	YAYIN TARİHİ	REVİZYON NO	REVİZYON TARİHİ	SAYFA /NO
AY.PR.01	01.01.2024	0	-	Sayfa:3/6

Üretilen Atık Miktarının Azaltılması

Üretilen atık miktarının azaltılması için ilgili personel atık miktarının azaltılması ve ayrıştırılması konusunda eğitime tabi tutulur. Bu eğitimlerde "Ünite İçi Atık Yönetim Planına" uygun olarak atık üretilen bölümlerde tıbbi atıklar kimyasal, radyoaktif, kesici aletler, patolojik ve sitotoksik atıklardan ayrılması anlatılarak tıbbi atık miktarının azaltılması sağlanır.

Atıkların Usulüne Uygun Olarak Toplanması Taşınması ve Oluşabilecek Kazalara Karşı Alınacak Önlemler

Atık toplamada görevli personel, göreve başlamadan önce eğitilir, yılda 2 kez hizmet içi eğitim verilir.

Evsel atıkları toplayanlar ile tıbbi atık toplayanlar ayrılır.

Tıbbi atık toplayan elemanların hepatit B, Tetanoz aşılı yapılr.

Özellikle tıbbi atık toplayan elemanlar koruyucu başlık, yüz maskesi, gözlük, iş tulumu, bot, özel eldiven kullanır.

Söz konusu özel kıyafet sadece atıkların toplanması ve taşınması sırasında kullanılır (turuncu tulum). Görevli personel özel kıyafeti ayrı bir odada giyer, ayrı bir dolapta saklar ve diğer kıyafetleri ile temas ettirmez.

Yeterli miktarda tıbbi atık kovası gerekli yerlere konulur. Tüm personel hangi atığın hangi atık kovalarına atılacağı konusunda eğitilir.

Tıbbi atıklar, hiçbir suretle evsel atıklar, ambalaj atıkları ve tehlikeli atıklar ile karıştırılmaz, bir arada toplanıp taşınmaz.

Tıbbi atıklar, atık yönetmeliğine uygun kırmızı renkli, çift kat, 100-150 mikron kalınlığa sahip, yırtılma ve delinme, patlama ve taşınmaya dayanıklı orijinal orta yoğunluklu polietilen hammaddeden sızdırmaz, çift taban dikişli ve körüksüz olarak üretilmiş en az 10 kg kaldırma kapasiteli, üzerinde **dikkat tıbbi atık** veya **uluslararası biyotehlike amblemi** olan poşetlerde toplanır.

Sıvı tıbbi atıklar da uygun emici maddeler ile yoğunlaştırılarak, kırmızı renkli plastik torbalarda toplanır.

Her türlü kesici delici atıklar, atık yönetmeliğine uygun sarı renkli, yırtılma, delinme, patlama ve kırılmaya dayanıklı, su geçirmez ve sızdırmaz, açılması ve karıştırılması mümkün olmayan, üzerinde **uluslararası biyotehlike amblemi** ile **dikkat kesici ve delici tıbbi atık** yazısı olan kutularda toplanmakta ve taşınmaktadır.

Evsel nitelikli atıklar, kontamine olmamak koşuluyla siyah renkli plastik torbalarda toplanır.

Geri dönüşüm yapılabilen atıklar sınıflarına göre (cam, kağıt, plastik vb) biriktirme kaplarında yoksa mavi renkli plastik torbalarda toplanır.

Kırmızı torbalı çöp kovaları polikliniklerde ve ameliyathanelerde ofis alanları dışında tüm alanlarda bulundurulur.

Hasta bakım hizmeti verilen tüm alanlarda (muayene ve tedavi odaları, ameliyathane, vb) kesici delici alet kutusu bulundurulur.

Kırmızı çöp torbası bulunmayan bir alanda üretilen tıbbi atık en yakındaki kırmızıtorbalı çöp kovalarına veya kesici delici alet kutusuna atılır.

Kullanılmış serum şişeleri ayrı toplanmadan önce, uçlarındaki lastik, hortum, iğne gibi hasta ile temas eden kontamine olmuş materyalden ayrılır.

Kontamine materyaller tıbbi atık olarak değerlendirilir

ATIK YÖNETİM PROSEDÜRÜ

DOKÜMAN KODU	YAYIN TARİHİ	REVİZYON NO	REVİZYON TARİHİ	SAYFA /NO
AY.PR.01	01.01.2024	0	-	Sayfa:4/6

Atık torbaları ve kesici delici alet kapları en fazla $\frac{3}{4}$ oranında doldurulur, tam olarak dolmaları beklenmez.

Kesici delici atık kapları dolduktan sonra kesinlikle sıkıştırılmaz, açılmaz, boşaltılmaz ve geri kazanılmaz.

Kesici delici alet atık kutuları $\frac{3}{4}$ oranında doldurulduktan sonra ağızları kapatılıp uygun büyüklükte kırmızı çöp torbalarına konulduktan sonra geçici depolama alanına transfer edilir.

Tıbbi atık torbalarının ağızları sıkıca bağlanır ve gerekli görüldüğü hallerde her birtorba yine aynı özelliklere sahip diğer bir torbaya konularak kesin sızdırmazlık sağlanır. Torbanın patlaması halinde bu torba hemen ikinci bir kırmızı çöp torbası içine konular, toplama ve taşıma işlemine devam edilir. Patlama sonucu kirlenen yüzey acil olarak temizlenir ve dezenfekte edilir.

Tıbbi atık torbalarının içeriği kesinlikle sıkıştırılmaz, torbasından çıkarılmaz, boşaltılmaz ve başka bir kaba aktarılmaz.

Yeni torba ve kaplar kullanıma hazır olarak atığın kaynağında veya en yakınında bulundurulur.

Tıbbi atık torbaları ünite içerisinde bu iş için eğitilmiş personel tarafından turuncu renkli, tekerlekli, kapaklı, paslanmaz metal, plastik veya benzeri malzemeden yapılmış, keskin kenarları olmayan, yüklenmesi, boşaltılması, temizliği ve dezenfeksiyonu kolay olan, üzerinde **Dikkat! Tıbbi Atık** yazısı ile **Uluslararası Biyotehlike** amblemi olan araçlarla toplanır ve taşınır.

Toplama ekipmanı atığın niteliğine uygun, atığın oluştuğu kaynağa en yakın noktada bulunur.

Evsel nitelikli atıklar toplanmaları sırasında tıbbi atıkla karıştırılmaz, karıştırılmaları durumunda tıbbi atık olarak kabul edilir.

Evsel nitelikli atıklar ünite içerisinde sadece bu iş için ayrılmış taşıma arabaları içinde taşınarak, geçici atık deposuna veya konteynırına götürülür ve ayrı olarak geçici depolanır.

Toplama ve taşıma işlemi sırasında el veya vücut ile temastan kaçınılır.

Atık torbaları asla elde taşınmaz.

Atık torbalarının ağızları açılarak boşaltma yapılmaz.

Atık taşıma araçları her gün düzenli olarak temizlenir ve dezenfekte edilir.

Toplama işlemi sonrasında ekipmanın temizliği ve dezenfeksiyonu uygun şekilde yapılır. Ekipmanın temizliği şu şekilde yapılır:

Tıbbi Atık Konteynerinin Temizliği

Eldiven giyilir.

Konteynırın içi boşaldıktan sonra eğer sıvı birikintisi var ise talaş dökerek sıvılar emdirilir. Sıvıyı emdirmek için kullanılan talaş kürek yardımıyla alarak kırmızı renkli tıbbi atık torbasına atılır.

Eldivenler çıkartılır. Tıbbi atık torbasına atılır, yeni bir eldiven giyilir.

Deterjanlı su ile konteynırın tüm yüzeylerini, tekerlekleri dahil olacak şekilde silinip durulanır.

Konteynırın büyüklüğüne göre 1/10 luk çamaşır suyu hazırlanır. Hazırlanan bu solüsyonile konteynırın tüm yüzeylerini, tekerlekleri de dahil olacak şekilde silerek dezenfekte edilir.

Eldiven çıkarılır, tıbbi atık torbasına atılır. Eller yıkanır.

ATIK YÖNETİM PROSEDÜRÜ

DOKÜMAN KODU	YAYIN TARİHİ	REVİZYON NO	REVİZYON TARİHİ	SAYFA /NO
AY.PR.01	01.01.2024	0	-	Sayfa:5/6

Tıbbi Atık Depo Temizliği

Boşalan depo zemini ve ızgara altındaki boşluğa talaş dökülür.

Eldiven giyilir.

Sıvıyı emdirmek için zemine dökülen talaş, kürek yardımıyla kırmızı renkli tıbbi atık torbasına atılır.

Eldivenler çıkartılır. Tıbbi atık torbasına atılır, yeni bir eldiven giyilir.

Deterjanlı su ile depo zemini silinip durulanır, 1/10 luk çamaşır suyu hazırlanır. Hazırlanan bu solüsyon ile zemin dezenfekte edilir.

Izgara altında bulunan talaş kürek yardımı ile alınarak kırmızı renkli tıbbi atık torbasına atılır. Kürek yıkanır.

Eldivenler çıkartılır. Tıbbi atık torbasına atılır.

Eller "El hijyeni ve eldiven kullanım prosedürü" ne uygun olarak yıkanır.

Depo duvarları gün aşırı, zemin temizliğinden önce temizlenip dezenfekte edilir. Duvar temizliği esnasında önce duvar silinip durulanır, daha sonra 1/10 luk çamaşır suyu ile dezenfekte edilir.

Evsel Atık Taşıma Konteyneri Temizliği

Eldiven giyilir.

Konteynir içi boşaldıktan sonra eğer sıvı birikintisi varsa depo önündeki su giderine dökülür.

Eldivenler çıkartılır. Tıbbi atık torbasına atılır, yeni bir eldiven giyilir.

Deterjanlı su ile konteynirin tüm yüzeylerini, tekerlekleri dahil olacak şekilde silinip durulanır.

Konteynirin büyüklüğüne göre 1/100 lük çamaşır suyu hazırlanır. Hazırlanan bu solüsyon ile konteynirin tüm yüzeylerini, tekerlekleri de dahil olacak şekilde silerek dezenfekte edilir.

Eldiven çıkarılır, tıbbi atık torbasına atılır. Eller yıkanır.

Evsel Atık Depo Temizliği

Eldiven giyilir.

Deterjanlı su ile depo zemini silinip durulanır, 1/100 lük çamaşır suyu hazırlanır. Hazırlanan bu solüsyon ile zemin dezenfekte edilir.

Eldivenler çıkartılır. Tıbbi atık torbasına atılır, yeni bir eldiven giyilir. Eller yıkanır.

Depo duvarları haftada bir kez, zemin temizliğinden önce temizlenip dezenfekte edilir. Duvar temizliği esnasında önce duvar yıkanıp durulanır, daha sonra 1/100 lük çamaşır suyu ile dezenfekte edilir.

Her Bölüm İçin Atıkların belirlenmesi

Her bölüm için atıklar belirlenmiştir. Uygun atık kutuları ilgili bölümlerde atıkların ayrıştırılması için kullanılmaktadır. Böylelikle gerek görev yapan sağlık personelinin ve gerekse toplumun belli risklere maruz kalması önlenmektedir. Ayrıca oluşan atıkların doğru sınıflandırılması yapılarak ayrıştırılması sonucu gereksiz bertaraf masraflarından tasarruf edilmekte ve geri kazanılabilecek maddelerden belli bir ekonomik kazanç sağlanmaktadır.

ATIK YÖNETİM PROSEDÜRÜ

DOKÜMAN KODU	YAYIN TARİHİ	REVİZYON NO	REVİZYON TARİHİ	SAYFA /NO
AY.PR.01	01.01.2024	0	-	Sayfa:6/6

7. İLGİLİ DÖKÜMANLAR

- Ünite İçi Atık Yönetim Planı
- El hijyeni ve eldiven kullanım prosedürü
- Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği
- Ambalaj Ve Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği

HAZIRLAYAN	İNCELEYEN	ONAYLAYAN
KALİTE BİRİM SORUMLUSU	KURUM MÜDÜRÜ	BAŞHEKİM